

אור

השבת

אור השובבי"ם

להאיר עינים אלו
בועלת ונעל יקרתם

הבה"ח יוסף אורבך נ"ו

מהו המיוחד כל כך באלו ימי השובבי"ם? ומה נוכל לפעול בהם?

הנה ידוע מהאריז"ל שהקריאה מעוררת הזמן, היינו שמקריאת פרשת השבוע נמשך האור והשפע על כל השבוע - וכמובן מדברי ר' נתן (הלכות נשיאת כפיים) שכל מה שעובר על האדם נמצא בפרשה של אותו שבוע.

וממילא בששת השבועות של שובבי"ם שהם שמות וארא בא בשלח יתרו משפטים, בהם מסופר על כל עניין גלות מצרים והגאולה, עד למעמד קבלת התורה על הר סיני, שהוא פלא וחדוש גדול, איך שבני ישראל שהיו מזוהמים במ"ט שערי טומאה זכו לצאת להתעלות ולהזדכך כל כך עד שנתהפכו ממש, וזכו למעמד הר סיני ופסקה זוהמתם וזכו להתגלות אלוקות "פנים בפנים" וקבלת התורה. ומזה נמשך גם לנו בכל דור ודור, בכל שנה ושנה באלו השבועות אור גדול מאוד אשר בכוחו יכול כל יהודי ויהודי לצאת מעבדות לחירות, מטומאה לטהרה, ולקבל את התורה כראוי.

ולכן לימדו אותנו הצדיקים שבכדי שנוכל לקבל את כל ההשפעות צריכים אנו להיות כלים ראויים וזה ע"י שנתחזק ונרבה באלו הימים בדבורים

וממילא בדורות אלו עיקר זיכרון הנפש הוא מה שאדם לומד תורה בכת, משבר את גופו ורצונו ויושב עוד קצת על יד הספר למרות שהוא רוצה לקום, או שרוצה לדבר, אך חוסם את פיו

של תפילה ותורה בהתמדה, כמרוצת בפסוק "הקול קול יעקב" שכתוב שתי פעמים קול - אלו השתי קולות שנשארו לנו בירושה מאבותינו בבחינת "וחרב פפיות בידם" - פפיות לשון רבים - שיש שתי פיות - פה של תורה ופה של תפילה - שעל ידי שתי דברים אלו זוכים לתקן כלים לקבל את כל השפעות הימים הקדושים האלו. והנה האריז"ל תיקן תעניות וסיגופים לימים אלו בשביל להזדכך, אך כידוע מהבעש"ט ומרבינו הק' שביטלו את עניין התעניות, היות והעיקר בתענית וסיגוף הוא זיכרון הנפש, וממילא בדורות אלו עיקר זיכרון הנפש הוא מה שאדם לומד תורה בכת, משבר את גופו ורצונו ויושב עוד קצת על יד הספר למרות שהוא רוצה לקום, או שרוצה לדבר, אך חוסם את פיו בקדושת 'קול קול יעקב', בזה מקדש ומזכך את גופו בזיכור עצום ביותר. השם יתברך ייתן בידנו נצל את ימי השובבי"ם הקדושים האלו כראוי בתורה בהתמדה ובתפילה, כך נזכה לשמח את השם יתברך ולהתקרב אליו בימים מקודשים אלו. אמן.

גויט
שבת

זמני השבת לאופק בני ראם

17:00 זמן הדלקת נרות
5:16 עלות השחר
6:36 נץ החמה
8:27 סוזק"ש (מג"א)
9:12 סוזק"ש (שועה"ר)
17:21 שקיעה
17:58 צאת השבת
18:33 רבינו תם

הבה"ח נחמן סמיליו נ"ו

השור אינו שלו - ופטור. ובזה ניתן לבאר החילוק בין סברת המקשן לסברת רבי יהודה; שרבי יהודה סובר שסיבת החיוב בנזקין היא בכך שלא שמר כראוי, וממילא כשיש הנאה להזיקה או שכוונתו להזיק שאז זה יותר קשה לשמור - נחשב לקולא. אך המקשן סבר שסיבת החיוב בנזקין היא כיון שממונו הזיק, וממילא כשיש הנאה להזיקה או שכוונתו להזיק זה לא סיבה לקולא - אלא נחשב לחומרא. כיון שזהו מזיק גדול יותר - שחיובו גדול יותר.

חקירה מפורסמת באחרונים, מהי סיבת חיוב התשלומין בנזקין, האם החיוב הוא על כך שפשע בשמירת השור שחייב בשמירתו ולא שמר, או שהחיוב מגיע מכך שחידשה לנו התורה שממונו של אדם שהזיק חיוב התשלום מוטל על בעליו. והנפק"מ (מביא הגר"ש שקאפ) תהיה במקרה שאדם פשע בשמירת שורו ויצא שורו לרה"ר, והפקידו הבעלים את השור ורק לאחמ"כ הזיק. לצד א' שהחיוב הוא היות ולא שומר את השור, הרי פשע בשמירת שורו שהיה חייב בשמירתו - וחייב, ולצד ב' שהחיוב הוא בכך שממונו הזיק, הרי כעת משהפקידו

שבקן מדוע נחשב קולא, והרי איפכא מסתברא? ב. במה שונה הבנתו של רבי יהודה מהבנת המקשן שהקשה על רבי יהודה ולא ק"ו היא וכו'? והנה על הקושיא הראשונה עונים התוס' ש"יש הנאה להזיקה" נחשב לקולא מצד ההתחשבות בבעלים שיותר קשה לשמור על השור, והוא כעין אנוס וכן 'כוונתו להזיק' בקרן יותר קשה לשמור, ולכן נחשב לקולא. אך עדיין קשה השאלה השניה במה נחלקו רב יהודה והמקשן? ובכדי לענות על שאלה זו נקדים להביא

אור הסוגיא

עבין כחלי בית העדרש

למדנו בגמ' בדף ג': לשיטת שמואל שמבעה זה השן ולשיטתו מסביר רב יהודה את ה'לא ראי' במשנה כך: לא הרי הקרן שאין הנאה להזיקה, כראי השן שיש הנאה להזיקה - לכן אי אפשר ללמוד שן מקרן כי חמורה יותר כי יש הנאה להזיקה. וכן קרן אינו נלמד משן היות ושן אין כוונתה להזיק וקרן כוונתו להזיק, ולכן קרן קל יותר. ולכאורה ישנם ב' קושיות: א. מפני מה 'יש הנאה להזיקה' שבשן נחשב לקולא, וכן 'כוונתו להזיק'

יו"ל ע"י תלמידי שיעור ב' בישיבת ברסלב מאירת עינים בית שמש

אור הפרשה

פנינים נפלאים בפרשת בשלח

הכה"ח חיים בנימין אנשין נ"ו

א. "ולא נחם אלקים" ה' לא הנהיג את ישראל במנהג העולם שהשתיה מלמעלה והאוכל מלמטה אלא להיפך האוכל מלמעלה "מן" ושתיה מלמטה "בארה של מרים". (ספרי מוסר)
ב. "והיה ביום השישי והכינו את אשר יביאו" אומרים חז"ל ש"והיה" זה לשון שמחה. השמחה שאדם שמח בערב שבת לקבל פני שבת המלכה היא גופא הכנה לשבת. (חידושי הרי"ם)
ג. "ויהי ביום השישי לקטו לחם משנה" "משנה" אותיות מ'שנה' רמז למן שאכלו מ' שנה במדבר כמובא בהמשך "ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה". (שפתי כהן)
ד. "ואהרן וחור תמכו בידי מזה אחד ומזה אחד" "אחד" בגימטריה 13 כמספר אותיות שמות האבות אברהם יצחק ויעקב, וכן מספר שמות אותיות האימהות שרה רבקה רחל ולאה. כלומר זכות האבות והאימהות עמדה להם מזה "אחד" היינו האבות, "ומזה אחד" היינו ה. "ה' נתן לכם השבת" סופי תיבות 'מותנה'. רמז לדברי חז"ל "מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמח". (שמנה לחמה)
ו. "ויבא עמלק" עמלק הוא האויב הגדול ביותר של עם ישראל בכל הדורות, ולכן נאמר בפסוק "ויבא עמלק", "ויבא" אותיות "אויב", "עמלק בגימטריא" "מר". (חומת אנך)
ז. "ולא נחם אלקים" מפרש רש"י "לא נהגם". ולהפליא שהתיבות "ולא נחם" בגימטריא "ולא נהגם". (מגדנות)
ח. "ותעל שכבת הטל והנה" "הנה" גימטריא 60 לרמז לדברי חז"ל "שגובה המן היה שישים אמה". (קטרת סמים)
ט. "כזרע גד לבן" סופי

והיו מספרים

שירת התהלים

כשישב כ"ק מורנו הבעש"ט לסעודה שני', סידר את התלמידים - החבריא קדישא איש איש על מקומו בסדר מסודר כרגיל אצל כ"ק מורנו הבעש"ט נ"ע, אשר הכל ה' בסדר מעולה, וכשישבו מעט זמן התחיל כ"ק מורנו הבעש"ט נ"ע לאמר תורה והחבריא קדישא מתענגים בנועם אלוך. הסדר ה' שהיו מזמרים בשיר ונגונים שונים, וכראות החבריא קדישא אשר כ"ק מורם ורבים הבעש"ט נ"ע רוחו טובה עליו, והנה גדל שמחתם ועליצות נפשם הקדושה, בחדוה ובטוב לבב על כל הטוב והחסד אשר עשה הוי' אלוקינו עמהם, וזכו להיות מתלמידי קדוש ה' מורנו הבעש"ט נ"ע. ואחדים מהחבריא קדישא הרהרו אשר עתה הוא טוב מאוד, אבל לא כן הוא כאשר מתקבצים האנשים

אור ההלכה

פסקי הלכות – הלכות שבת השכיחים עמוד כשעיסעים לשבת התאחדות בעקום אחר

הכה"ח אהרן יאראוויטש נ"ו

ההלכות נתבררו ונתלבנו ע"י מו"צ מפורסם מרבני העדה החרדית שליט"א

א) אסור ליטול ידיים על הרצפה בשבת, ואין נפק"מ בין אם הוא על שדה בחוץ היינו על קרקע שאינה מרוצפת או אפילו על קרקע מרוצפת.
ב) מנהג חסידים להתיר הכאת כף על כף מתוך שמחה של מצוה לכבוד השבת, ומותר לדפוק ביד על השלחן בסתמא כגון היכא דרוצה לעורר משהו או לבקש שקט מהמסובים, אך לא בקצב נגינה דאסור.
ג) טוב להכין מע"ש כלי לנטילת ידיים שחרית (נעגל וואסער), דאם אין לו כלי בלילה ויוצא לחוץ לקחת כלי ריק כגון קופסה של שימורים וכדו' יש לחוש שמא נזרק מע"ש והוי מוקצה בביה"ש, אולם בדיעבד יש להקל.
ד) מותר ללכת ולשבת

בדרגא דבעלי תשובה, להיותם בהכנעה ושפלות בעצמם כעין חרטה על העבר וקבלה טובה על להבא.
כשגמר כ"ק מורנו הבעש"ט נ"ע את התורה התחילו לזמר שירים וניגונים שונים, והתלמידים מהחבריא קדישא אשר הרהרו תחילה אודות הקירוב הגדול שהראה כ"ק מורם ורבים מורנו הבעש"ט נ"ע להאורחים האנשים הפשוטים הבינו, אשר כ"ק מורם ורבים מורנו הבעש"ט נ"ע, הרגיש במחשבתם והרהורם, ואשר על כן אמר תורה זו, וביאר מעלת עבודתם של האנשים פשוטים, שהוא שלום, לרחוק ולקרוב, ואמרז"ל מקום שבעלי תשובה עומדים שם, צדיקים גמורים אינם עומדים שם, ודקדק הנוסחא צדיקים גמורים, וביאר כי ישנם ב' דרכים בעבודת השי"ת עבודת עצומה, וכאשר גמרו לנגן פתח את עיניו הקדושים, והסתכל בפני קודש כ"ק התלמידים החבריא קדישא בהסתכלות

דעים רעבינס אור השבת

פנינים יקרים עליהבים על סדר יום שבת קודש

ערש"ק

מקווה - עיקר הטבילה היא ההתחדשות שנהיה כגר שנתגייר ובפרט בערש"ק אז נמשך על האדם הארה וקדושה מרוחו של משיח וע"ז זה זוכה אח"כ להתפלל ולעסוק בתורה. וכמו שמרגישים בחוש שע"י טבילת מקווה נמשך רוח חיים וחשק דקדושה נמצא שמכיון ששבת זה זמן של כיסופים אז צריך להמשיך הרצון הנ"ל במקווה של ערש"ק. (לקוטי הלכות, הכשר כלים)
הכנה לשב"ק
כשמגיע שבת אזי טוב למסור כל תנועות שלו ושל כל התלויים בו לה' שיהיה הכל כרצונו ואין צריך לחשוש אם מתנהג טוב מאחר שסומך עליו יתברך (שיחות הר"נ ב, רל"ח)
מנחה ערש"ק
1. הודו - אמר שבהודו שאומרים

רבש"ע בחנני ה' ונסני, צרפה כליותי וליבי, זה ישיר ואומר טאטע הארציקער (אבא לבבי) חנני אלוקים חנני כי כך חסי' נפשי ובצל כנפיך אחסה עד יעבור הוות, וזה ישיר ואומר, איי געוואָלד זיסער פאָטער אין הימעל, יקום אלוקים יפוצו אויביו וינוסו משנאיו מפניו, זה יצעק בקול מר ואומר, טייערער טאָטע, גם ציפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שתה אפרוח' את מזבחותיך ה' צבאות מלכי ואלוך, וזה יצעק בקול תחנונים ואומר, ליבער פאָטער דערבאַרעמיקער טאָטע (אבא אהוב, אבא רחמן) , שובנו אלוכי ישענו והסר כעסך מעימנו.
החבריא קדישא השומעים קול השיר והזמרה של אמירת תהילים זוחלים ורועדים, ואם כי עיניהם הקדושים עצומות, הנה דמעותיהם נגרות מעצמם, ולבם שבורה ורצוצה מקול תחנוני בעלי השיר והזמרה וכל אחד

הכה"ח משה מאיר כהן נ"ו

מהחבריא קדישא מתברך בלבבו שיעזרהו השי"ת שיזכה לעבוד את ה' כבעין זה.
כ"ק מורנו הבעש"ט נ"ע הסיר את ידי קדשו מעל כתפי שנים התלמידים אשר ישבו מימינו ומשמאלו ואטם אזניהם מלשמוע עוד בקול השיר והזמרה באמירת מזמורי תהילים כבתחילה, ויצו להם כ"ק מורנו הבעש"ט נ"ע אשר יפתחו עיניהם הקדושים ואשר ינגנו כפי אשר אמר להם איזה ניגונים לנגן.
בעת ההיא ששמעתי את השיר והזמרה דאמירת מזמורי תהילים - מספר כ"ק מורנו הרב המגיד לכ"ק בעל התניא זי"ע - ה' לי כעין שפיכת הנפש וגעגועים גדולים באהבה בתענוגים אשר כמוהו לא זכיתי עד אז והפוזמקאות שלי היו רטובים מזיעה ודמעות של תשובה פנימית מעומקא דליבא.

הכה"ח בנימין קלצקי נ"ו

ממון. ב).
3. הוכיח אותנו רבינו לזמר הרבה זמירות בשבת מבלי להסתכל על שום מונע מבני אדם היושבים שאין רצונם בזה, רק להתחזק לזמר זמירות בשמחה ולהנהיג השולחן כל יום השבת בשמחה גדולה כי "עיקר השמחה בשבת" (שיחות הר"ג קנ"ה)
4. אכילת שבת יקרה מאוד כי היא כולה אלוקות, כולה קודש, וזה עיקר כבוד שבת. (לקו"מ רע"ז)
שחרית קריה"ת מוסף
1. עיקר קריה"ת הוא בשבת כי שבת מורה על חידוש העולם, וזה עיקר מצוות שבת להודיע כי ששת ימים וכו', וע"י התורה זוכין לברר אמונת חידוש העולם של תחילת הבריאה ולזכות לחידוש העולם של לעתיד לבוא. (לקו"ה קריאת התורה ו,א),
2. נהגו אנ"ש בפולין לומר אחר

המשך בעמוד 4

המשך מעמוד 3

התפילה תיקון הכללי בשבת הבוקר. (שיש"ק ו תקי"ג)
3. בשבת יותר קל להתפלל בדביקות גדול בחינת מזמור שיר ליום (בבוקר) השבת טוב להודות וכו' שאז אפשר להתפלל בדביקות עליונה ונפלאה מאוד. (יקרא דשבתא צט)

מנחה

1. בשבת במנחה אז הוא בחינת רעווא דרעווין שהוא בחינת שלמות עליות התפילות בחינת ואני תפילתי וכו' (לקו"ה ר"ח ה. כה)
2. מה שקורים במנחה הפרשה

של שבוע אחרי זה, ואחרי זה גם בשני ובחמישי ובשבת, כי קריאת התורה בציבור הוא לעורר ולהזכיר האדם שיתחיל כל פעם מחדש שזה עיקר קבלת התורה (לקו"ה קריה"ת ו).
3. כשאומרים שלושה פעמים צדקתך כנגד שלושה צדיקים שאז נסתלקו - יוסף משה דוד שאז מאיר רעווא דרעווין בחינת מצח הרצון שמתגלה ע"י צדיקים אלו וע"כ אומרים צדקתך משום שעיקר הארת הרצון ע"י צדקה. (לקו"ה ערב ג. לה)

סעודה שלישית

1. עיקר התגלות הרצון בזמן מנחה של שבת כנ"ל וע"כ צריכים ליהדר ביותר באכילה בסעודה שלישית שבזמן מנחה. (לקו"ה בשר שנתעלם י).
2. הניגון המושר על 'מעין עולם הבא' הנקרא "דער פרומער ניגון" מוהרנ"ת לא היה נוהג לשיר בסעודות שבת משום שרצה לזמר רק נגוני שמחה אבל בשעת רעווא דרעווין אז היה אומר שיש כן לזמרו. (שיש"ג. קל"ד)
3. וע"כ נוהגים להתקבץ בשעת

רעווא דעווין ומקבלים תורה מצדיקים כי הצדיקים עוסקים בשעה זו לקרב נפשות ישראל ומכניסים נפשות לקדושה. (לקו"ה תערובת ה. ו)

ערבית מוצ"ש

1. אומרים ויהי נועם במוצ"ש כדי שיתמשך עלינו שמירה ע"י בחינת נועם העליון שהוא בחינת שבת קודש כידוע. (לקו"ה פקדון ב)
2. ע"י קדושה דסדרא שאומרים בערבית במוצ"ש ע"י זה ממשיכים קדושת שבת לימי החול.

שיאל בני

המשפיע הגה"ח אברהם יצחק קלצקי שליט"א

ט"ו בשבט

שאלה:

מה מיוחד בכך שט"ו בשבט הוא ראש השנה לאילנות, ומה זה שייך אלי?
תשובה:

ט"ו בשבט הוא ההקדמה לפורים. כי הנה אנו עומדים כעת כארבעים יום לפני פורים, והוא הזמן להתעורר לצעוק ולבקש בכל עת להשי"ת, 'הצילני מקליפת המן עמלק', וימים אלו של חודש שבט הם נקודת ההתחלה והחניטה שנבוא בכוחם למחות זכרו של עמלק בפורים, ולצאת ממצרים בפסח.
כי כאשר אנו מתעוררים לרצות לבוא לשמחת הפורים, נשאלת תמיד השאלה איך אפשר להתחיל לשמוח, מהיכן לוקחים הכח לזה. אלא שלזאת יש לנו את הט"ו בשבט, שהוא חידוש עצום ביותר שצריך לזה רק 'אמונת צדיקים' - אמונה בדברי חז"ל. כי הנה חז"ל קבעו לנו יום זה כראש השנה לאילנות, ונפקא מינה

ללמוד משל מהעץ לנפש האדם "כי האדם עץ השדה", מהו אם כן כל הענין של אכילת הפירות?
תשובה:

אין זה סתם רמז בעלמא לדמות את התחדשות האדם לאילן, אלא הוא ממש העניין של ט"ו בשבט, לקחת מפירות של ארץ ישראל ולטעום מהמתיקות שלהם. כי בפרות ארץ ישראל מתלבשים מעין המתיקות והעריבות של נעימות הדביקות בהשי"ת, כדוגמת אותו נועם אלוקי שיתגלה לעתיד, הדרך של התחברות לבורא עולם בשירות ותשבחות.

ולכן נוהגים לטעום מטוב הארץ [ויש שכתבו להרבות בשאר מינים ט"ו מינים או ל' מינים וכו' אשר טעם גדול יש בזה על פי סוד], ולברך עליהם בקול רם, לעורר הודאה והתפעלות מהטעמים הנפלאים והמגוונים שברא השי"ת, ומרבים לדבר אז בשבח ארץ ישראל ומגילוי אלקות שיש בה ושעתיד

להתגלות. ובזה אנו מתחילים התחלה חדשה לברך תמיד את ה' בכוונה, להתחדש באמירת 'מאה ברכות' יום יום, המסוגלת להציל ממגיפה וממיתת הלב.
וכך נחקק בתוכינו דרך נפלאה ביותר, שאף על פי שעכשו אנו רואים רק התחלה של חנטה, ואנו עומדים רק בשלב של התחלה ממש, להתייגע להצמיח פרות מתוקים, בכל זאת אנו כבר בטוחים כל כך בישועה, עד שיש בכוחנו לקחת עכשו את המתיקות שעתיד לצמוח, ומברכים ומודים עליו כבר מעתה להשי"ת. וכמו אדם ההולך במדבר רעב וצמא, והנה מוצא איזה דבילה שמינה, או כמה ענבים עסיסים, וכי אפשר לתאר באיזו תשוקה הוא אוכל כל לעיסה, ולפחות כך אנו מאמינים שנתלהב לעתיד אחר נעימות ההתחברות בהשי"ת.
והוא הוא ההתחלה וההכנה לפורים, לנצח החלישות דעת שעמלק כל כך מנסה להחדיר בנו.

שִׁיבַת קִדְשִׁי נִפְשֵׁי חוֹלָת אֶהְבֶּתָּ